

„Hitem átsegít mindenem”

Busics György interjúja dr. Kovács Bélával

Kedves Béla, amennyire tudom, életutad változatos volt.

Milyen volt az a környezet, ami Téged inspirált, elindított pályádon?

Az első nagy változás 11 éves koromban történt velem, amikor bekerültem a miskolci Fráter György Katolikus Gimnáziumba és a minorita rend internátusába.

Mikor is volt ez?

1942-ben. Edelényben laktunk ekkor, Miskolctól 25 km-re, ezért a szüleim azt látták jónak, ha internátusba iratnak. 10 éves gyerekként a családi otthonból beilleszkedni egy szigorú környezetbe, ahol rendszeres napirend, szinte katonás fegyelem fogadott, nem volt könnyű. Eltelt egy kis idő, amíg megszoktam az új légkört. Karácsonykor, húsvétkor, meg a nyári szünetben mehettünk csak haza. 1944 novemberében be kellett zárni az internátust, mert az előrenyomuló szovjet csapatok megközelítették Miskolcot. Mindenki hazament és a tanítás tavaszig szünetelt. A harmadik osztályt magántanulóként, a negyediket már a többiekkel együtt végeztem. Mivel az internátus nem fogadhatott diákokat, és mivel a sajóecsegi vasúti híd felrobbantották, eleinte kerékpárral jártam be az órákra. Szerencsémre édesapámat, aki postamester volt, Miskolcra helyezték át az egyik postahivatal vezetőjének. Itt volt egy kis helyiség, amelyben éjszakáinként alhattunk. Néhány hónap után lakáshoz jutottunk, így utánunk jöhetett a család és újra együtt lehettünk. Az ötödik osztálytól már nyugodt körülmények között tanulhattam és meg is javultak az eredményeim.

Dr. Kovács Béla

Mikor érettségiztél?

1950-ben, jeles eredménnyel. Ezen a nyáron a Bükki Erdészetnél dolgoztam és megtetszett az erdőmérnöki pálya, gondoltam ide jelentkezem. Felvételi vizsgára viszont a miskolci bányamérnöki karra hívtak be. Ugyanabban a gimnáziumi osztályteremben vizsgáztam, ahol végeztem, az egész épület ugyanis az ekkor alapított Rákosi Mátyás Egyetem használatába került. A vizsga utolsó kérdése: mi változott itt a tanteremben? Nézz körül, hiszen ide jártál. Nem változott semmi, mondtam. Na, de ott a katedra felett nem hiányzik valami? De hiányzik a kereszt. Neked hiányzik?

A feladatokat jól megoldottam, a kérdéseket megválaszoltam, a vizsga sikerült, de helyhiány miatt nem vettek fel. Átirányítást kértem az erdőmérnöki karra, ehhez támogatást ígértek. Sokáig nem kaptam semmilyen értesítést. Az utolsó pillanatban végre érkezett egy papír, eszerint felvettek a földmérőmérnöki szakra. Nem akartam elmenni, hiszen erről nem is hallottam semmit. Szüleim és barátaim azt mondták, hogy menjek el, mert ha nem mégy, behívnak katonának! Meggyőztek és elmentem Sopronba.

Szóval, bekerültél a Sopronban 1949-ben indult földmérőmérnöki kar I. évfolyamába.

Igen. Nagyon jól éreztem magam, bár nem kaptam csak 145 Ft ösztöndíjat, ami nem fedezte a napi élelmezési költséget sem. Az értelmiségi származásúak csak ennyit kaphattak. Nem akartam szüleimet terhelni, mert nem álltak jól anyagiilag, édesanyámat „bélisztázták”, csak édesapám keresett, de nélkülem is hat személyt kellett

eltartania, két testvéremet és nagyszüleimet is. Így aztán, több évfolyamtársammal együtt, amikor lehetett, alkalmi munkákat vállaltunk. Ez arra is jó volt, hogy összetartó jó barátokká váljunk.

Hányan voltatok az évfolyamban?

Úgy ötvenen lehetünk a geofizikusokkal együtt. Az első év végén gondolkodási időt kaptunk, hogy melyik szakot választjuk. A nyári szünetben a miskolci ÁFTH felügyelőségben dolgoztam. Az első megbízásom emlékezetes marad számomra: a vezető helyettese megkérdezte tudok-e biciklizni és szeretek-e strandra járni? Természetesen, mondtam. No, akkor az lesz a feladatod öcsém, hogy elmégy Miskolc-Tapolcára a strandra és bemondatod a hangosbemondón, hogy *Papp Sándor* főmérnök urat várják a bejáratnál. Megmondod neki, hogy jöj-jön gyorsan a hivatalba, mert Antos elvtárs rövidesen ideérkezik. *Antos Zoltán* volt akkoriban az ÁFTH elnöke, máskülönben a pénzügyminiszter öccse és pontyhorgász. A kapott feladatot jól végrehajtottam. Simi bácsiban az első okleveles földmérőmérnököt ismerhettem meg, aki Csehországban végezte tanulmányait.

Még ezen a nyáron az induló tagosítási munkákhoz osztottak be. Először Tiszadorogmára kerültem. Főnököm egy vízügyi technikus volt Bajáról, mellesleg életművész. Kezembe adott színes birtokvázlatokat, egy mérőszalagot és egy rézléptéket. Na, öcsém, monda, az lesz a feladatod,

hogy megállapítsd mekkora területet rabolt el a Tisza a községtől, vagy hozott a környező falvak-tól. Ugye meg tudod csinálni? Búcsúzásakor megkérdezte: tudod-e mi a legfontosabb dolgod? Hát gondoltam, hogy jól elvégezzem a feladatot. Jó, jó, de mi a legfontosabb? ... hogy el ne veszítsd a léptékemet, mondta és nevetett.

Nagyon jó dolgunk volt a községben, mert az emberek többsége nem akart belépni a termelőszövetkezetekbe, sokan elrejtőztek, ellenálltak. Az volt az ukáz a pártközpontból, hogy egy-két hétig várni kell a tagosítással, ezután, akár erőszakkal is, a téeszt meg kell alakítani. A várakozás napjait a Tisza partján tölthettük. Végül, mivel a tagosítást későbbre halasztották, brigádunkat Csesztregre helyezték át, ahol a tagosítás kataszteri előkészítését végeztük el. Az első év eredményes vizsgái és a kellemesen eltöltött nyári gyakorlatok hatására eldöntöttem, hogy jó lesz nekem ez a pálya, bár geodéziát addig még nem is hallgattunk.

Mielőtt Sopronban geodéziát tanulhattál volna, történt egy és más ...

Mint tudod, tízünket elvittek a II. évfolyamból a BME Hadmérnöki Karára.

Miért pont tizedet és miért éppen titeket?

Ezt ma sem tudom. Talán túl élénkek és kicsit hangosabbak voltunk, „mindenütt” előfordultunk? Lehet, hogy ezért „emelték ki” bennünket.

Az egykori hadmérnök hallgatók találkozója

Hogyan történt az átirányítás? Jött egy katonai parancs vagy behívó?

Kaptunk egy értesítést, hogy jelentkezzünk a Honvéd Térképészeti Intézetben Budapesten. Megkérdezték, akarunk-e katonai térképészek lenni? Nyolcan nemet mondtunk. Mégis, mind a tízünket behívtak katonának. „Rendfokozatunk” térképész hadmérnökhallgató volt az államvizsga sikeres megszerzéséig. Egy év múlva aláírtak velünk valami papírt, hogy önként jelentkeztünk.

Hogyan indult az oktatás Budapesten?

Kicsit döcögösen kezdődött, mert Rédey Pista bácsi, akire a térképész tagozatot építették, beteg volt. Amikor fölépült, zökkenőmentessé vált minden. Pista bácsi kiváló szakembereket nyert meg szaktantárgyaink oktatására: Hazay Pista bácsi, Homoródi Lajos bácsi, id. Májay Péter bácsi, Irmédy Molnár Laci bácsi, Sárdy Bandi, hogy csak a legismertebbeket említsem. Végül is mindnyájan beláttuk, hogy jó kezekben vagyunk és jó lesz ez nekünk, különösen, hogy szüleinknek a továbbiakban nem kerül pénzbe az oktatásunk.

Tiszti állományban voltatok?

Csak az eredményes államvizsga után lettünk tisztek: hadnagyok, illetve főhadnagyok, az elért tanulmányi átlagunktól függően.

Mennyiben volt katonás ez a három év?

A Ménesi úton laktunk egy volt apácázárdában. Kb. harmincan voltunk egy hálóteremben. Reggel hatkor ébresztő, majd a Ménesi úton, akár esett, akár fagyott, 16-ütemű szovjet tornagyakorlatok, utána futás következett. Az akkoriban szokásos katonai reggeli után menetalakzatban vonultunk a BME Szerb utcai (később Kinizsi utcai) épületéhez. Útközben a Gellért téri szovjet emlékmű előtt, díszlépést vezényeltek. Később elkerültük a Bartók Béla utat.

A térképész tagozaton ti voltatok az első évfolyam ...

Igen, de mi itt már II. évesek voltunk. A tagozaton összesen 3 évfolyam végzett. Az utánunk

következő hallgatók már kizárólag a Térképészeti Intézetből beiskolázott tényleges állományú katonatisztek voltak.

Térjünk vissza a „kilencekre,” akik nagyon jól összetartottatok ...

Tízen indultunk, egy társunk lemorzsolódott a II. évfolyamon, így maradtunk együtt, végig kilencen. Nagyon különbözőek voltunk, de összetartottunk, mindenben segítettük egymást, hogy mindegyikünk jó szakember legyen. A tanévek végén két nagy nyári terepgyakorlatunk volt. Ezek emlékei ma is élnek bennünk. Az első a Máriabesnyő környékén tartott topográfiai gyakorlat, melyet Irmédy Molnár Laci bácsi vezetett. Itt egy magas rangú szovjet katonai tanácsadó is ellenőrizte csapatunkat. Elmondta, hogyan csinálják ők a topográfiai térképezést. Amikor elment, megbeszéltük, hogy mindent úgy végzünk, ahogy Laci bácsi tanította. A következő évben fototopográfiai gyakorlat volt Bezzegh Laci bácsi vezetésével Tatán. A napi munkák utáni órákat a tavon töltöttük. Ehhez a sportegyesület egy 11 személyes kenut is adott nekünk.

1954-ben aztán tisztté avattak benneteket, hiszen ez volt a szándékuk ...

Tisztek lettünk, a Honvéd Térképészeti Intézet topográfusai, talán azért, mert ekkoriban, irreálisan rövid határidőre, el kellett készíteni a déli országhatártól észak felé haladva az 1:25 000-es topográfiai térképeket. Ehhez a nagy feladathoz új térképész hadmérnökökre volt szükségük.

Lóhátról is helyszíneltek? Merthogy erről Kádár Pista mesélt nekem....

Erről 1955-ben már nem lehetett szó. Nekünk új 1:25 000-es térképeket kellett készítenünk, évenként 2db szelvényt, ez 180 négyzetkilométer fototopográfiai felmérését és térképezését jelentette. A terepmunkához csak a korábban készült, 30×30 cm-es képanyagokról kaptunk sztereo kiértékelést, vagy transzformált képeket, amelyeket rendszerint csak konstrukciós ellenőrző és igen sok kiegészítő mérés után használhattunk fel. A szelvények légifényképekkel le nem fedett részein mérőasztalos felmérést végeztünk.

A kitűzött határidők teljesítése átlag napi 12 óra intenzív munkát igényelt. Gyakran eszembe jutott, hogy jobb lett volna erdésznek vagy inkább villamoskalauznak mennem, akik a napi hivatalos munkaidő után leteszik a lantot és otthon lehetnek. Később aztán beletörődtem helyzetembe. 1956 nekünk is változást hozott; '56 nélkül nem tudtunk volna a civil életbe visszakérülni.

Segéderőd volt?

A terepmunkához kaptunk egy kerékpárt, mérőasztal-felszerelést és ellátmányt, hogy két segédmunkást fel tudjunk venni. Sajnos, nem minden munkásnak volt kerékpárja, ilyen esetben több terhet cipeltünk. Nagyon kemény alosztályvezetőt kaptam, *Svetics Micu* bácsi személyében. Ő egy 1944 előtti hivatásos katonatiszt volt, akinek a hegyidomtan és a topográfia a vérében volt, sztereoszkóp nélkül is „térben látott” mindent. Eleinte azt hittem, sohasem lesz belőlem topográfus. Más volt levizsgázni a tantárgyból és más volt olyan igényességgel dolgozni, mint amit Micu bácsi megkövetelt, figyelembe véve még a munka feszített ütemét is. Gyakran vizsgálta a látogatásig feltérképezett területrészeket. Előfordult, hogy a megszerkesztett domborzatrészeket letörölte és újra térképezését rendelte el. Az új szerkesztés mindig Micu bácsit igazolta. Vért izzadtunk, de végül megtanultuk az igényes és szemre is kifogástalan domborzatábrázolást. Kihozta belőlünk a maximumot. Nagyon sokat köszönhetek neki! Polgárdiban van eltemetve. Legutóbb, letérve az autópályáról, Polgárdi felé mentem, hogy megkeressem a sírját, de sajnos nem találtam.

Még valamit az embert próbáló időszakról; ... 1955-ben megszületett a fiam, a feleségem egyedül volt egy pesti VI. emeleti albérletben, én pedig Baranya megye déli részén Kátolyban dolgoztam. Nem kaptam eltávozást 1-2 napra sem, mivel „az állandósult esős időjárás miatt nagyon nehéz lesz a munkát november 20-ig befejezni és már csak 4 hetünk van” - hangzott az indoklás. Aludtam rá egyet, de másnap „titokban” hazautaztam. Ha elkapnak szigorú fogság várt volna érte. Szerencsém volt. Amikor 1967-ben *Rédey Pista* bácsit temettük, a Farkasréten egymás mellett

mentünk Micu bácsival. Elmondtam neki, hogy amikor nem engedett el a fiam születésekor, én elmentem. Azt válaszolta: tudom, tudtam. Nem csak kiváló szakember, hanem nagyszerű ember is volt!

Aztán jött 1956.

Október 23-án Perkatán befejeztem a környék térképezését, ezért 24-én reggel átköltöztünk Beloiannisz görög nemzetiségi faluba. Ekkor hallottam először, hogy Budapesten forradalom van. 25-én kerékpáron hazaindultam, de csak Érdig jutottam, itt a főváros felé az úton szovjet tankok vonultak Budapest irányába. Rövid várakozás után egy Csepel teherautó platóján Kelenföldig jutottam. Innen már csak gyalog mehettünk tovább, kerülő utakon, mert a belső kerületekben mindenfelé tankok manővereztek minden irányban. A szovjet csapatok visszavonulása után Beloianniszban folytattam a terepmunkát november 3-ig. Ekkor hazautaztam, hogy a hétvégét együtt töltssem családommal és körülnézhessek a városban. Nem sejtettük, hogy másnap hajnaltól bérházunk pincéjében töltjük a napokat. A Kilián laktanya közelében laktunk, itt éjjelnappal tankok dübörögtek, és szembefordulva a házakkal a legtöbb épület homlokzati részét ágyútűz alá vették. A harcok megszűnte után családomat anyósomékhöz, Heves megyébe vittem, hogy biztonságban legyenek. Elhatároztam, hogy azonnali leszerelésemet kérem az Intézet parancsnokától. Az elvégzett térképezési munkámat, felszerelési tárgyaimat, elszámolásomat átadtam az illetékeseknek. A parancsnok hallani sem akart a leszerelésemről. Végül nem írtam alá az ún. Kádár-féle hűségnyilatkozatot, ezután távozhattam, és elmentem Budapestről. 3 hétig nem mutatkoztam sehol.

Három elhelyezkedési lehetőségem volt: a miskolci vagy az egeri Földmérési Felügyelőség és a BGTV - az utóbbit választottam. A vállalat igazgatója ekkor Homoródi professzor úr volt, aki néhány évig tanított. Felvett és az egyik mezőgazdasági osztályra helyezett, kataszteri munkára. 1956. december 13-án kezdtem el a civil mérnöki tevékenységemet. Teljesítménybérben dolgoztam, ami nekem jól jött, hiszen semmink sem

volt és lakásra kellett gyűjteni. 1960. november 30-án, hatévi albérlet után, végre beköltöztünk egy emeletréépítéssel készített zuglói lakásba. A vállalatnál megbecsültek. Elég hamar kirendeltség-, csoport-, majd 1962-ben osztályvezető lettem. A részlegeim jól teljesítettek, mennyiségileg és minőségileg is. 1968 táján kineveztek főosztályvezetőnek.

Ez egy kutatási főosztály volt, ha jól tudom ...

Nem, ez egy felmérési főosztály volt. Idetartozott a fotogrammetriai osztály is. Rendszeresen foglalkoztunk a felmérési technológiák fejlesztésével, számos kísérleti feladatot is végeztünk, de részt vettünk a IV. rendű háromszögelési munkákban is.

1969-ben megalakult a FÖMI Kutatási Főosztálya – talán erre gondoltál – és ide helyeztek át ágazati érdekből. *Biró Péter* volt a főosztály vezetője, engem pedig a Felmérési és Fotogrammetriai Kutatási osztály vezetésével bíztak meg. Kiemelten fontos feladataink az új EOTR kidolgozása, valamint a felmérési és fotogrammetriai eljárások fejlesztése, szabályzat-tervezetek kidolgozása volt.

Ekkor szerezted azokat a tapasztalataidat, amelyeket aztán Fehérváron az oktatásban is hasznosítottál?

Már terepes koromban és a különböző részlegek vezetőjeként is átadhattam, tanfolyamok és előadások keretében tapasztalataimat a kollégáknak. A FÖMI-ben pedig fel tudtam venni a kutatási feladatokhoz olyan szaktekintélyeket, mint *Gerencsér Miklós*, *Egressy Zoltán*, *Winkler Péter* és az osztályon dolgozott *Molnár László* is néhány évig (aki azután „áttette” székhelyét a bécsi műegyetemre). Igen jó csapatunk volt és nagy kedvvel dolgozott, így minden évben egy kicsit előbbre jutottunk.

Ezután jött a fehérvári főiskolai korszakod, két cikluson át, 6 esztendeig voltál igazgató.

Soha nem gondoltam arra, hogy majd egyszer tanár leszek. Az OFTH-ban találták ki. Azt

mondták nekem, hogy mivel termelési és kutatási gyakorlattal is rendelkezel, neked oktatnod is kell. Megkérdeztem *Joó Pistát*, mivel korábban voltak „nézeteltéréseink,” csak nem Szibériába akartok száműzetésbe küldeni? Meggyőztek, hogy nem és Székesfehérvárra kellene mennem. Azzal a feltétellel fogadtam el az ajánlatot, hogy ha kapok egy fehérvári lakást... Végül egy év múlva jutottam hozzá, addig naponta vonattal utaztam oda. Ötkor keltem és este nyolc körül értem haza. Fárasztó volt, meg az is, hogy kemény küzdelmet kellett folytatnunk, hogy megtartsuk a kart Fehérváron. Nemcsak a főiskolai kar, hanem a Fotogrammetria Tanszék vezetője is voltam és elláttam az Országos Felmérés tantárgy oktatását is a III. évfolyamon.

Akkor ugye az egyetemnek csak 2 kara volt Sopronban, ezért a földmérési főiskolai kar áthelyezésével is erősíteni kívánták az intézményt, gondolom, ez lehetett mögötte...

Nemcsak Sopron, hanem a BME és Dunaújváros is lépéseket tett, hogy bekebelezzen bennünket. Kemény küzdelmet kellett folytatnunk, hogy Fehérváron tarthassuk a kart. Ebben a város és a MÉM is mellénk állt. *Kecskés Sándor*, az akkoriban kinevezett új rektor első intézkedéseként karunk önálló költségvetését akarta bevinni az egyetemébe. Nem volt könnyű, de sikerült megőrizni pénzügyi függetlenségünket.

Ez még utána is sokáig megmaradt, csak az integrációval tűnt el... Térjünk vissza a soproni kapcsolatra.

Ismeretségem az új rektorral egy telefonbeszélgetéssel kezdődött. Felhívott és közölte velem, hogy szüksége van a bérkeretünk egy részére, soproni jutalmazási lehetőségük kiegészítésére. Azt válaszoltam, hogy nem tudok hozzájárulni. Így indult a „barátságunk”. Szerencsére a MÉM Oktatási Főosztálya és a Földmérési Főosztálya mellénk állt. Mivel az egyetemi és a rektori tanácsoknak is tagja voltam, kb. kéthetenként Sopronba kellett utaznom, hogy képviselhessem karunk érdekeit.

Sok év távlatából mondhatjuk-e azt, hogy Te Fehérváron a szakmaiságot erősítetted, intézkedéseid erre irányultak?

Igen, ezt szerettem volna, de ennek megítélése nem az én dolgom. A szakterületünkön végzett kutatások és korszerűsítések, az új műszerek és számítástechnikai eszközök szükségessé tették a szakmai tárgyak tantárgyprogramjainak átalakítását. A lehetőségeink maximális kihasználásával jelentősen megnöveltük számítógépeink és geodéziai műszereink számát, így a gyakorlatokat kis csoportokban tarthattuk meg. Megszüntettük a Marxista Tanszék "túlkapásait". Évek óta a legtöbb bukás, évisméltés itt fordult elő, főleg a Politikai Gazdaságtan tárgyából. Nem tartottam helyesnek, hogy ezekre a tárgyakra hallgatóink többsége aránytalanul sok energiát kénytelen fordítani. Ki kellett hangsúlyoznom, hogy ezen a karon földmérőket és földrendezőket képezünk, ne a marxista tárgyak oktatói döntsek el, kikből lehet vagy nem lehet földmérő. Ezután a Politikai Gazdaságtan oktatója közös megegyezéssel nyugdíjazását kérte, helyette egy fiatal közgazdászt vettünk fel, aki nagyon jól bevált. Egy éven belül a másik két politikai tantárgy oktatója áthelyezését kérte más intézményekhez. Helyettük a Filozófia oktatására egy

fizikatanár, a Marxizmus-Leninizmus c. tantárgyra egy földrajztanár jelentkezett. További fontos feladatommak tekintettem az oktatói gárda fiatalítását. A Fotogrammetria oktatásába pedig a vállalati gyakorlatban bizonyított, országosan is elismert mérnököket vontam be. A sztereofotogrammetriát Majoros Gusztáv, a síkfotogrammetriát Gerencsér Miklós vette át elődeitől. Átaluk a tantárgy oktatása, teljesen más irányultságot kapott.

Ezekre emlékszem már, hiszen magam is akkor kerültem Fehérvárra, Te vettél fel, üzentél értem. Amikor lejárt a ciklusod, fiatalokat javasoltál a vezetésbe ...

Így lett akkor igazgatóhelyettes Ágfalvi Misi, később Csepregi Szabolcs.

A főiskola után egy újabb korszakod kezdődött a BGTV-nél, most már főmérnökként kerültél vissza a vállalathoz. Mit tartasz eredménynek ebből a korszakból?

Igen, ez 1981 nyarán történt. Előbb néhány hónapig meg kellett ismernem a vállalat szervezetét, gazdálkodását, legfontosabb munkafeladatait, műszaki fejlesztési tevékenységét, műszerparkját, a minőségbiztosítás módszereit.

Államvizsga a Főiskolán 1988-ban

Ezután vettem át a posztot és láttam el 1989. december 31-ig. Nagyon sok tennivalónk volt. A vállalat műszaki dolgozóinak létszáma ekkoriban közel 2500 fő volt. A háromszögelési és a felsőrendű szintezési feladatokat az egész ország területén, a nagyméretarányú felméréseket az ország kétharmad részén mi végeztük. Vidéken (néhány déli megye kivételével) a nagyobb városokban osztályaink, a kisebb városokban irodáink voltak. Ezek a részlegeink a környezetükben felmerülő geodéziai munkák legnagyobb részét meg tudták szerezni, így munkaellátottságunk miatt sohasem kellett aggódnunk. Gazdasági eredményeink igen jók voltak. Megvolt a fedezete a meglévő műszerparkunk korszerűsítésének és bővítésének is. A gondot az jelentette, hogy nehezen juthattunk, sokszor csak „bűvészmutatványok” révén, nyugati devizákhoz.

A devizaszerzés egyik lehetőségét exportmunkák vállalásával is szorgalmaztuk. Először csak kisebb megbízásaink voltak: Algériában, Nigériában, Jemenben, majd Irakban. Ez utóbbiban már 50–60 munkatársunk vett részt. A falvak villamosításának tervezéséhez és kivitelezéséhez készítettünk térképeket. Ez igen jelentős devizabevételt jelentett volna, de sajnos közben kitört az iraki-iráni háború. Ekkor azért aggódtunk, megkapjuk-e az addig végzett munkákért járó pénzünket és mikor? Végül megkaptuk, nyereségünk nem lett, szerencsére veszteségünk sem, mivel csak a felét végeztük el a vállalt feladatnak.

Néhány hónappal a háború kitörése előtt, sok vetélytárrsal szemben, mi nyertük meg az Irak háromszögelésére kiírt tendert. Ennek nyereségéből akár Európa egyik legkorszerűbben felszerelt geodéziai vállalata is lehettünk volna. Sajnos, ezt is elvitte a háború.

Az iraki munkák közben kerültem kapcsolatba a svájci Wild műszergyárral, tőlük kellett gyors segítséget kérnünk, mivel az Erőterv-től, mint fővállalkozótól biztosított Citation elektronikus távmérők nem bírták az állandó hőséget és felmondták a szolgálatot. Segítséget kértem a Wild szakértőtől, akik két héten belül térítésmentesen lecserélték az elromlott műszereket

új Wild Di 4L típusúakra. Ezek a sokkal korszerűbb és nagyobb értékű távmérők jól bírták a nehéz klímát, majd később sok éven át a BGTV legtöbbit használt, megbízható műszerei voltak. A Wild gyár az akkoriban embargós és devizahiányos időkben mindig segítségünkre volt, akár műszeralkatrészt, akár számítástechnikai eszközt kértünk tőlük.

Hogyan jutottak tudásodra a különböző problémák?

Én voltam a főmérnök, hozzám futottak be a panaszok, nemcsak műszer-ügyben. Egyik nap jelentették, hogy eltűnt két munkatársunk, egy fehérvári és egy szombathelyi kolléga. Sokáig semmit sem tudtunk róluk. A Külügyminisztériummal és az Irakban dolgozó kirendeltségvezetővel rendszeres telefonkapcsolatot tartottunk fenn, sokáig látszólag eredménytelenül. Végül egy kiszabadult lengyel túsózás révén tudhattuk meg, hogy kurdok foglyaként Teheránba kerültek. Hosszú, izgalmas hetek következtek még ezután, amíg végül kiszabadultak ...

Milyen volt a kapcsolatod a főhatósággal?

Mint műszaki vezetőnek képviselnem kellett a vállalati érdekeket. Az adottságaink szempontjából irreális elvárásokat nem fogadtam el. Ezekből adódóan nagy vitáink voltak. Az OFTH vezetői elvállalták a fővárosi vezetők és a pártbizottság által diktált határidőket a fővárosi közműtérképeinek elkészítésére anélkül, hogy előtte a vállalatunk adottságairól tájékozódtak volna. Elmondtam, hogy a közmű alaptérképek készítéséhez előbb a fővárosi nagyméretarányú alaptérképek digitális felmérését kell befejeznünk a még hátralévő kerületekben. Ehhez ekkor még nem voltak mérőállomásaink, nem állt rendelkezésünkre a műszer- és számítástechnikai beruházás pénzügyi fedezete, hiányoztak a térképekkel szemben támasztott műszaki elvárások, ezeket a főhatóság még meg sem határozta; stb. Meghallgattak, de mintha csupán akadémikuskodni akarnának, nem vették figyelembe észrevételeinket. Mintha ezek nem lennének lényegesek, szolgálai módon meghagyták a „felülről” kapott határidőt.

Az idő és a történések utóbb bennünket igazoltak ... Emlékezetem szerint 2000 táján készültek el a digitális földmérési alaptérképek, a földhivatali fogadókészség csak később valósult meg. A közműtérképezés elkészültének napját nem ismerem.

Ezek az ütközések is hozzájárultak ahhoz, hogy nyugdíjba menjél?

Nem akartam idő előtt nyugdíjba menni, tudtomon kívül íratnak ki egy pályázatot a főmérnöki posztra és mást hoztak a helyemre, engem pedig két év kordedvzménnyel nyugdíjaztak...

Megviselt a nyugdíjazás?

Eléggé bosszantott, de azért nyugdíjasként dolgoztam is, méghozzá a BGTV-nél. Azt akartam elérni, többek között, hogy a Wild gyár és a BGTV kössön valamilyen megállapodást műszerfejlesztésre és szervizelésre. Sajnos, ez akkor nem jött össze. Egy év múlva viszont, hasonló céllal, megalakult az Infometria Kft. *Graczka Gyula* vezetésével, *Farkas Ervin* és jómagam voltunk még a tagjai.

Ugye, akkoriban írtak ki a földhivataloknak egy nagy műszertendert, hogy minden hivatalt mérőállomásokkal szereljének fel?

Ezt a tendert mi nyertük meg, az Infometria színeiben. Több mint 100 darab Wild TC 1000-es mérőállomást osztottunk szét az összes megyei földhivatal részére, a főhatóság által előírt arányban. 1992-ben a Wild és Kern műszergyárak és a régi Leica cég egyesültek, új nevük Leica AG lett. Az új Leica-vezetés és az Infometria kapcsolataiban támadt véleményeltérések miatt a Leica AG az Infometriával kötött szerződést felbontotta. 1992 második felében a Leica vezetői hivatalos szlovákiai tartózkodásuk alkalmával meghívtak egy pozsonyi találkozóra, ahol ajánlatot tettek, hivatkozva többéves kapcsolatainkra, hogy alakítsak egy gazdasági társaságot, amely ellátná a Leica magyarországi képviseletét, műszereinek forgalmazását és szervizelését. Elvállalnám, de ehhez nincs semmiféle anyagi háttér, mondtam. Mivel

támogatást ígértek, elfogadtam az ajánlatukat. Megalakítottam a Geodsystem Kft.-t, melyet a cégbíróság 1992. október 1-jén jegyzett be a gazdasági társaságok közé. Az FTV Reviczky utcai épületében egyedül kezdtem, majd 1993-ban felvettem *Bence Ágnest*, később *Paulik Sándort*, egykori kollégáimat, és *Reinhardt János* mérnök-tanárt.

Aktív évtizedeimben megismerhettem valamennyi földméréssel foglalkozó intézményt, a vállalatokat és földhivatalokat, középiskolákat, főiskolákat, egyetemeket, Székesfehérváron 6 éven át minden földmérő és földrendező hallgató találkozott velem, a Geodéziai és Kartográfiai Egyesület vándorgyűlésein és más rendezvényein megismerhettem a legaktívabb kollégákat. Ezek az ismeretségek nagyon hasznossá váltak a Geodsystem Kft. számára. Később alakultunk meg, mint a többi konkurens forgalmazó, mégis néhány év alatt utolértük őket az eladott mérőállomások és GPS-berendezések tekintetében. A műszereinket vásárló kollégáink számos hasznos tanácsot is kaptak munkatársainktól és elláttuk műszereik szervizelését is.

Később Geopro néven a Leica új cég alapítását engedélyezte Kovács Csaba részére a termékei forgalmazására ...

A gyár német származású kelet-európai összekötője, aki eddig kedvelt bennünket, az új Leica-vezetés elvárásait felénk úgy képviselte, hogy ezután meg kell kettőzni termékeik forgalmazását Magyarországon is. Erre azt válaszoltam, hogy ez nem rajtunk múlik, bár ez nekünk is kedvünkre lenne, de ez nem lehetséges, főként azért, mert vannak szép számmal más forgalmazók is, nincs annyi geodéziai megrendelés, mint pl. Németországban, továbbá már eddig is a vállalkozások kezében lévő műszerparkkal kétszer nagyobb ország feladatai is elvégezhetőek lennének. Teljesítményünket eddig jónak ítélték és magunk is örültünk eredményeinknek. Az összekötőnk erre közölte velünk, hogy ő már meg is egyezett nürnbergi képviselőjünkkel, *Kovács Csabával*, aki Budapestre jön, és majd bizonyítani fogja, hogy többszörösére növeli a

Leica termékek forgalmazását. Ezután felbontatta a velünk kötött szerződést. Ettől kezdve a gyár nekünk nem szállított műszereket, csupán tartozékokat és alkatrészeket. Mi ezután is forgalmaztunk Leica műszereket, csak egy bécsi és egy svájci kereskedőtől vásároltuk, hasonló áron. Néhány évig még meg tudtuk oldani a megrendelések kielégítését, mivel ez nem tett szűk keresztmetszert, a továbbiakban mindkét szállítónknak megtiltotta, hogy nekünk új műszereket adjanak el. Ezután kénytelenek voltunk jó állapotban lévő, szervizben ellenőrzött, használt műszereket vásárolni és forgalmazni. A Geopro természetesen nem tudta a Leica műszerek forgalmazását többszöröseére növelni ...

A Geodsystem Kft. a továbbiakban a használt műszerek forgalmazása és szerviz-kötelezettségeinek ellátása mellett, elnyerve a HM tendereit speciális katonai célú műszerpark létrehozására, minden addiginál nagyobb volumenű megrendeléseket is lebonyolított. Érdemes talán megemlíteni, hogy ezeket a speciális geodéziai műszereket a hozzánk „hűtlenné” vált Leica Ag-tól, annak egy másik gyáregységétől kaptuk meg, amely – a korábbi kedvező tapasztalatai alapján – továbbra is velünk tartotta fenn a kapcsolatot.

Te viszont teljesen visszavonultál a Kft.-től?

Igen, 73 éves koromban. Az utolsó 12 évben, első súlyos műtétem után, mindennapjaim már sokkal fárasztóbbak lettek. Sajnos, azóta is küzdenem kellett különböző betegségekkel, sőt 2007-ben még két újabb komoly operációm is volt.

Mégis annyira optimistának látlak Béla, hiszen sokszor kellett újrakezdened, s mindig talpra álltál.

Tudod, elfáradtam. Hetvenkilenc leszek nemso-kára, aztán minden operáció után mindig egy kicsit nehezebb lett. Mindezek ellenére optimista vagyok és maradok! Tudod, hitem átse-gít mindenben.

Köszönöm a beszélgetést!

Dr. Busics György
egyetemi docens

Nyugat-magyarországi
Egyetem
Geoinformatikai Kar
bgy@geo.info.hu

*Minden kedves Olvasónknak
kellemes karácsonyi ünnepeket
és eredményekben gazdag boldog
új esztendőt kívánunk!*

Szerkesztőség

